

**Pesticide
Action
Network**
Netherlands

Utrecht, 30 maart 2021

Betreft:
**Gebruik gevaarlijke insecticiden ter bestrijding van
luizen, vlooien en teken bij hond en kat**

**Aan het College ter Beoordeling van (Dier-)Geneesmiddelen
Postbus 8275
3503 RG Utrecht**

Geachte dames en heren,

PAN Nederland is zeer verontrust over het gebruik van gevaarlijke chemische insecticiden die door het EMA en CBG in hoge concentraties zijn toegelaten ter bestrijding van vlooien, luizen en teken bij huisdieren die niet bedoeld zijn voor voedselproductie, zoals hond, kat of cavia.

Bij de toelating van diergeneesmiddelen voor de behandeling van huisdieren die niet voor de voedselproductie dienen, worden zeer sterk werkende insecticiden ter bestrijding van vlooien, luizen en teken niet getest op mogelijke risico's voor het milieu. Ook wordt bij de toelating geen rekening gehouden met de overdracht van deze stoffen van dier op mens. Deze chemische insecticiden worden voor de behandeling van hond of kat door de meeste dierenartsen aanbevolen en zijn bij winkels voor dierbenodigdheden en op het Internet vrij verkrijgbaar.

Het merendeel van deze chemische insecticiden zijn wegens hun zeer hoge toxiciteit voor mens (zoogdier) en hun zeer hoge ecotoxiciteit (bijvoorbeeld voor bijen) in de landbouw als gewasbeschermingsmiddel of als biocide verboden, of mogen alleen bij hoge uitzondering door professionals worden toegepast. Hieronder vallen o.a. imidacloprid, fipronil, flumathrine of fluralaner, die in meer dan honderd marktproducten en in zeer hoge concentraties als diergeneesmiddel vrij verkrijgbaar zijn. Huisdieren worden met deze middelen ongecontroleerd behandeld.

Wij hebben in ons onderzoek de belasting van menselijk haar van 21 vrijwilligers, voornamelijk wonende in stedelijk gebied, op bestrijdingsmiddelen onderzocht en middelen onder de loep genomen die ter bestrijding van luizen, vlooien en teken bij hond en kat toegepast worden.

In bijna de helft van de geteste personen werd het insecticide permethrin gevonden dat als diergeneesmiddel en als biocide toegepast mag worden. Het hoogste gehalte permethrin (1,9 mg/kg haar) was waarschijnlijk afkomstig van een met permethrin behandeld huisdier. Fipronil werd bij 14% van de testpersonen in dermate hoge gehalten gevonden (tot 0,31 mg/kg haar) dat het haar als chemisch afval beschouwd moet worden. Omdat het middel in de landbouw verboden is, is het zeer aannemelijk dat deze zeer toxische insecticide afkomstig is van anti teken- en vlooienmiddelen, dat ter bestrijding van ongedierte in hoge dosis bij honden en katten wordt toegepast. Het haar van een hond bevatte 5,5 maanden na de behandeling met fipronil nog 18,5 mg fipronil/kg haar. Kippenmest dient verbrand te worden als het meer dan 0,01 mg/kg bevat! Misschien is het u bekend, dat volgens een onderzoek van het CLM het broedsel van koolmezen met een grote waarschijnlijkheid (mede) verloren gaat door met insecticiden gecontamineerd honden- en kattenhaar, waarmee koolmezenesten worden bekleed¹.

Omdat het CBG geen risicobeoordeling van geneesmiddelen voor hond en kat uitvoert, geven wij u hieronder een indruk over de toxiciteit van een paar toegelaten insecticiden. Een **Seresto halsband** bevat voldoende gif (1,25 gram imidacloprid en 0,56 gram

¹ <https://www.clm.nl/news/550/73/Buxusmotbestrijding-waarschijnlijk-geen-oorzaak-van-koolmezensterfte>

flumethrine) om ruim 8 miljoen bijen te doden. De dosis waarbij 50% van een honigbij populatie sterft (LD50) is voor imidacloprid 0,000081mg per bij en voor flumathrin 0,00047 mg/bij.²

De aanbevolen dosis fipronil (Fipralone) van een poes is 50 mg per behandeling en is voldoende om ruim 4 miljoen bijen te doden (LD50 honigbij is 0,0000059 mg/bij³). Fipronil is neurotoxisch, mogelijk kankerverwekkend en wordt ervan verdacht een hormoon verstorende werking te hebben^{4a,b}. Ook bij blootstelling aan zeer kleine gehalten zijn chronische negatieve effecten op de gezondheid niet uit te sluiten. Zelfs als er maar één tiende deel (ongeveer 1 mg) van de fipronil dosis door het honden- of kattenlichaam wordt opgenomen, wordt de ADI (0,0002 mg/kg lichaamsgewicht) en de ARfD (0,003mg/kg lichaamsgewicht) voor fipronil met een grote waarschijnlijkheid fors overschreden!

Voor het middel **Adventix spot-on** oplossing wordt voor honden met een gewicht lager dan of gelijk aan 4 kg een minimale dosis aanbevolen van 10 mg/kg lichaamsgewicht imidacloprid (het zeer sterk werkende bijengif) en 50 mg/kg lichaamsgewicht (LG) permethrin. Bij een éénmalige toediening aan een hond van 10 -25 kg is deze dosis insecticide dodelijk voor 35 miljoen bijen. Volgens de internationale database (o.a. IUPAC) is de acute LD50 voor imidacloprid bij contact met een honigbij 0,000081mg/bij, voor permethrin 0,000024 mg/bij.

Het is zeer aannemelijk dat de aanbevolen dosis zowel voor de gezondheid van deze dieren en de mens schadelijk is en negatieve effecten op de biodiversiteit (insecten) heeft. Vele van deze zeer werkzame insecticiden, hebben ook nog de eigenschap dat hun reacties met organismen onomkeerbaar zijn, cumulatief zijn en er dus voor de chronische toxiciteit geen veilige drempelwaarde bestaat⁵.

Gezien de risico's voor mens, en in het bijzonder voor zwangeren, peuters en kleine kinderen, voor dier en milieu, verzoekt PAN Nederland het CBG zijn verantwoording te nemen en per direct geen chemische anti vlooien-, luizen en tekenmiddelen voor de behandeling van kleine huisdieren meer toelaat en bestaande toelatingen intrekt. Tevens is het wenselijk dat bij de toelating van diergeneesmiddelen zowel de acute als de chronische risico's voor mens, dier en niet-niet-doel organismen (aquatische en terrestrische) bij een directe en indirecte blootstelling beoordeeld worden.

Meer informatie vindt u op onze website in het onderzoeksrapport van Pesticide Action Network Nederland "**Monitoring van bestrijdingsmiddelen en diergeneesmiddelen in haar, Gif voor hond en kat tegen ongedierte - een risico voor mens, dier en natuur**", onder andere over alternatieve middelen. <https://www.pan-netherlands.org>

Naar aanleiding van de onderzoeksresultaten, heeft PAN Nederland op 30 maart een persbericht aan de media, een brief aan dierenartsen en aan Tweede Kamerleden gestuurd. Zie bijlagen.

Graag vernemen wij uw reactie op onze bezorgdheid en onze gewenste maatregelen.

Met vriendelijke groet,

Margriet Mantingh (voorzitter)

Pesticide Action Network Netherlands

Email: pan.netherlands@gmail.com

---

² PPDB: Pesticide Properties DataBase. <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/atoz.htm>

³ <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/Reports/316.htm>

^{4a} <https://www.pesticideinfo.org/chemical/PRI3246>

^{3b} <https://sitem.herts.ac.uk/aeru/ppdb/en/Reports/316.htm>

⁵ Sanchez-Bayo F., 2009. From simple toxicological models to prediction of toxic effects in time. *Ecotoxicology*. Apr; 18(3):343-54. doi: 10.1007/s10646008-0290- 1. Epub 2008 Dec 17.